REDACTIE

Ten geleide

In het voor u liggende nummer van *DNK* blijven wij vrijwel geheel in de sfeer van het gereformeerd protestantisme. Uiteraard is dat niet de bedoeling van de redactie, en wij beloven u dan ook dat we dit in 2017 goed zullen maken. Het nummer is er echter niet minder gevarieerd door.

Het opent met een bijdrage van de emeritus hoogleraar Margaretha Schenkeveld, die zich met kennelijk plezier heeft verdiept in het recent online geplaatste dagboek van Willem de Clercq (1795-1844), dat hij van 1811 tot zijn dood bijhield. Het dagboek is door het Instituut voor Nederlandse Geschiedenis helemaal digitaal én getranscribeerd gepubliceerd en te vinden via de website historici.nl. Uit deze omvangrijke dagboeken heeft de auteur haar aandacht gevestigd op De Clercqs 'Haagse jaren' (1824-1831, en m.n. 1828-1829), toen hij secretaris was van de Nederlandsche Handel-Maatschappij. De auteur volgt zijn ontwikkeling onder invloed van Isaac da Costa tot één van de voormannen van het Réveil.

Een tweede bijdrage beschrijft de geschiedenis van de Vereeniging voor Vlaamsch Protestantsch-Christelijk Onderwijs in België (VPCO). Tom-Eric Krijger analyseerde daartoe het verenigingsblad *De Torenwachter* over alle jaren van verschijnen, 1927-1947. De VPCO slaagde er in om met steun uit Nederland enkele scholen te stichten, die echter vooral de in Vlaanderen woonachtige Nederlandse gereformeerden bedienden.

Gert van Klinken laat aan de hand van de briefwisseling tussen de Groningse boekbinder F.J. Albracht en de eveneens in Groningen opgegroeide K. Schoolland, die naar Amerika vertrok en daar docent klassieke talen werd aan het in oprichting zijnde Calvin College, zien dat afgescheiden gereformeerden niet noodzakelijk afwijzend stonden tegenover de moderne wetenschappen. Beiden